

Cilj

Razvijanje neophodnih zakonskih i socio-ekonomskih preduvjeta za očuvanje velikih zvijeri u ciljnim područjima, putem smanjivanja konfliktnih situacija načelom zajedničkog sudjelovanja.

Pozadina/temelji

Šteta na domaćim životinjama jedan je od razloga zašto su velike zvijeri stoljećima proganjane, iskorijenjene u pojedinim staništima ili u najboljem slučaju

reducirane na malene ostatke populacije. U mnogim područjima njihovog staništa tradicionalne metode za sprječavanje šteta su nestale. U pojedinim područjima medvjedi i vukovi se vraćaju, prirodnim putem ili su reintroducirani.

Nezaštićeni poljoprivredni objekti u ovim su područjima podložni napadima divljih predavaca. Posljedica je visoka učestalost šteta za farmere. Zauzvrat to rezultira rastom negativnih stavova ruralnog stanovništva prema divljim zvijerima.

Akcije i rezultati

Glavna područja aktivnosti projekta su:

- Uvođenje učinkovitih mjer za prevenciju šteta, kao što su upotreba električnih ograda, visoko kvalitetni i dobro trenirani ovčarski psi čuvari, najučinkovitija upotreba tradicionalnih ograda i gospodarenje domaćim životinjama s ciljem smanjivanja opasnosti od napada.

- Podizanje svijesti javnosti i farmera o metodama suživota velikih zvijeri i ljudskih aktivnosti.
- Analiza sustava nadoknade šteta i lobiranje za prilagođavanje trenutno postojećih propisa, s ciljem pretvaranja sustava nadoknade šteta u alat koji će učinkovito smanjiti ekonomske štete koje trpe farmeri.
- Gospodarenje kojim će se spriječiti problematične situacije uzrokovane psima latalicama i medvjedima koji se hrane na smeću, kao i slučajni odstrijeli medvjeda i vukova tijekom lova na divlje svinje.
- Podizanje svijesti farmera o mogućim ekonomskim dobitima koje može pružiti ne-konzumirajuće iskoriščavanje zvijeri.
- Prijenos iskustva i primjera dobre prakse iz područja koja su razvila učinkovite načine

rješavanja sukoba u područja koja bilježe slične problematične situacije.

- Praćenje učinkovitosti primjenjenih mjera s ciljem da se identificira određena situacija u kojoj mjera djeluje najbolje i da se pronađu najbolje kombinacije strategije za različite okolnosti.

Španjolska

Projektno područje pokriva oko 39,000 km², na sjeveru ograničeno rijekom Duero. Uzgoj domaćih životinja uglavnom je ekstenzivnog oblika. Većinu teritorija pokrivaju seoske zajednice i tek nekoliko većih gradova.

Francuska

- Pirineji. Područje veličine 19.931 km² pokriva šest francuskih "Departmana" u Pirinejima i graniči sa španjolskim planinskim područjem, 55% područja prekriveno je šumom.

- Alpe. Područje veličine uključuje cijele francuske Alpe i predalpske "Departmane", uključujući Mediteranske zavrsne, gdje se stada drže prije preseljenja (*transhumance*).

Italija

Regija Umbria obuhvača dvije provincije, Perugia (6.335 km²) i Terni (2.127 km²). Područne uprave obje provincije su partneri projekta. Sva tri nacionalna parka - Nacionalni park Gran Sasso (PNALM) (1.500 km²), Nacionalni park Majella (PNM) (750

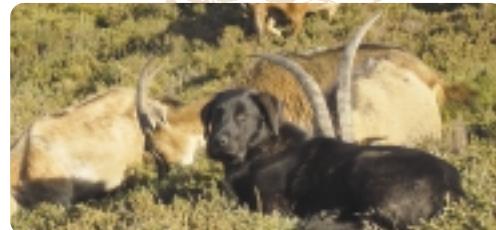

LIFE COEX

Očekivani rezultati

- Smanjenje šteta na domaćim životinjama, pčelinjacima i poljoprivrednim dobrima.
- Većina farmera na projektnom području upoznata sa upotreboom učinkovitih mjera za sprječavanje šteta.
- Pozitivniji stavovi i povećano znanje farmera i opće javnosti o velikim zvijerima.
- Učinkoviti sustav kompenzacije u ciljanim područjima.
- Akcijski plan za gospodarenje psima latalicama prihvaćen od strane lokalne vlasti.
- Povećana svjesnost farmera o mogućoj ekonomskoj dobiti zbog prisutnosti zvijeri.
- Smanjen broj medvjeda naviklih na prisutnost ljudi.

LIFE COEX

Unaprjeđivanje suživota velikih zvijeri i poljoprivrede u Južnoj Europi

Istituto di Ecologia Applicata
Via Cremona, 71 - 00161 Roma
tel. +39.06.4403315
fax +39.06.4403315
web: www.ieataly.org
iea@ieataly.org

LEGAMBIENTE
Legambiente - Italy

WWF
WWF France - France

FERUS
Fonds d'Intervention Ecopastoral - France

Gruppo Lobo
Gruppo Lobo - Portugal

Fundación Oso Pardo
Fundación Oso Pardo - Spain

Veterinärski fakultet, Sveučilište u Zagrebu Croatia
Veterinärski fakultet, Sveučilište u Zagrebu Croatia

Ministarstvo Poljoprivrede Sumarstvo Vodnoga Gospodarstva - Croatia
Ministarstvo Poljoprivrede Sumarstvo Vodnoga Gospodarstva - Croatia

FERUS
Ferus - France

Association pour la Cohabitation Pastorale
Association pour la Cohabitation Pastorale - France

Association Pays de l'Ours - ADET
Association Pays de l'Ours - ADET - France

LIFE04NAT/IT/000144

**Istituto di
Ecologia Applicata**